

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta pedagogická
Katedra psychologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (Posudek oponenta práce)

Práci předložil(a) student(ka): **Bc. Josef Štědronský**

Název práce: **Dopad psychické zátěže a stresu na zdraví člověka
jak si jej uvědomujeme a jak jej dokážeme zmírnit**

Předmět hodnocení	Výborné	Velmi dobré	Dobré	Nevylh.
Splnění cíle a rozsahu zadání	x			
Úroveň zpracování teoretické části	x			
Úroveň zpracování praktické části		x		
Projektová a metodologická koncepčnost		x		
Vhodnost použitých metod		x		
Způsob zpracování dat	x			
Správnost, důkladnost vyhodnocení výsledků		x		
Odborná jazyková úroveň	x			
Formální uspořádání a úprava (text, grafy, tabulky)		x		
Práce s odbornou literaturou (citace a odkazy)	x			
Celková odborná úroveň DP		x		
Celkový přínos DP		x		

Doplnění hodnocení, připomínky, dotazy:

Předložená kvalifikační práce o celkovém počtu 146 stran včetně příloh a literatury má standardní podobu teoretické a praktické části. Autor v úvodu své kvalifikační práce aspiruje na cíl, „*prozkoumat, jakým způsobem jsou lidé dnes vystaveni psychické zátěži a jak si tuto zátěž uvědomují, případně, zda si ji vůbec uvědomují.....*“ (s.4).

Teoretická část práce je členěna celkem do šesti kapitol, které tvoří poměrně obsáhlé pokrytí základních východisek práce. První polovina teoretické práce je věnována stresu, psychosomatických problémům, které jsou dále rozpracovány po jednotlivých orgánových soustavách. Strategie náročných životních situací je rozebrána v pojetí různých autorů. Oceňuji, že autor sleduje aktuální trendy na stránkách American Psychology Association, což deklaruje zajímavá studie zabývající se propojením mozku a imunitního systému na str. 15.

V teoretické části práce jsem však našel drobnou nesrovnalost v pojetí stresových hormonů, kde autor píše: „*Co se týče skupiny tzv. stresových hormonů, patří do ní androgeny, estrogeny, progrestiny, mineralokortikoidy a glukokortikoidy*“ (s.14). Dovoluji si upozornit, že stresové hormony jsou glukokortikoidy, možná hraničně za určité situace částečně i mineralokortikoidy. Pohlavní steroidy (androgeny, estrogeny a progrestiny) se při stresové reakci obvykle snižují, někdy i výrazně.

Teoretická část práce je psána srozumitelně, bez pravopisných chyb, překlepy se objevují pouze ojediněle („*Pokus ale zamysleme*“ (s.5); „*Šporuchám*“ (s.22); „*Igoterapie*“ (s.74)).

Celkové pojetí teoretické části práce považují za velmi zdařilé. Autor užívá osobitý styl psaní, ve kterém dává prostor svým názorům a úvahám. „*Pokud nás stresuje televizní pořad, stačí TV ve vhodnou dobu vypnout, pokud je hlavní stresor například manželka, pak řešení způsobem odstranění stresoru nemusí být jednoduché či vhodné*“ (s.64).

Praktická část práce je tvořena poměrně nestandardním postupem, což však nemusí být nutně na škodu. Z metodologického hlediska je bohužel tato část v některých aspektech poměrně slabě uchopena. Autor se nezmiňuje o tom, jakým způsobem byly zvoleny otázky do výzkumného šetření. Dle podoby otázek (s. 90-108) si dokáží vydedukovat, že se jedná o jednu z podob Holmese, Raheho škály. To ostatně autor uvádí v podkapitole 7.6. Tuto informaci by však čtenář ocenil např. v sekci popis dotazníku. Rovněž procedura by měla být popsána podrobněji. Není například patrné, jakým způsobem autor oslovoval respondenty. Rovněž není zjevné, jak si autor poradil pouze s částečně vyplněnými dotazníky, jichž byla podle údajů o návratnosti více než třetina. Bylo možné tyto dotazníky vyřadit z vyhodnocení?

Strany 85- 118 obsahují grafy, které nejsou popsány a výsledky jsou prezentovány způsobem, který není jednoznačně srozumitelný. Co například znamená údaj „7“ u položky Výpověď z práce? Pokud to znamená, že dotyčný respondent dostal v uplynulém roce sedmkrát výpověď z práce, zvažila bych, zda jej vůbec zařadit do vyhodnocení (není to příliš realistické). Podobné nejasnosti se objevují i u dalších otázek. Některé položky v dotazníku nejsou zcela vhodně zařazeny do kategorií, například „Potíže s rozhodováním“ či „Problémy s lidmi“ bych neoznačila jako fyziologické projevy.

Vyhodnocení výsledků je provedeno nezvyklou a přitom poměrně přínosnou formou. Oceňují především výpočet relativních rizik v podkapitole 7.8, uvedení distribučních funkcí v podkapitole 7.7 a zkoumání závislosti mezi počtem objektivních nepříznivých událostí a počtem fyziologických projevů stresu v podkapitole 7.6. Zde bych však upozornila na to, že čísla na osách x a y jsou u příslušného obrázku zjevně nesmyslná (stejně jako u osy x v 1. histogramu v podkapitole 7.5). Vzhledem k uvedenému tvaru korelogramu mne také poněkud překvapuje uvedená hodnota Spearmanova korelačního koeficientu 0,35 (s. 122). Očekávala bych hodnotu blízkou nule (0,35 je pro daný počet respondentů již statisticky významná korelace i pro velmi nízké hladiny významnosti). Bohužel v příloze práce nejsou uvedena zdrojová data, která by umožnila ověřit, zda je koeficient spočítán správně...

V kapitole 7.4 autor odkazuje na otázky, které se jen těžko dohledávají, dotazník není součástí přílohy a grafy neuvádějí přímo číslo otázky. Z formálního hlediska celá praktická část poněkud trpí tím, že autor automaticky přejímá grafy a texty vygenerované příslušným dotazníkovým systémem a to i v případě, že jejich formát

není vyhovující. Typickým příkladem toho je např. kapitola 7.4. Chápu, že autor chce uvést nezkreslené údaje vygenerované systémem, ale text tohoto typu by patřil spíše do příloh než do hlavního textu práce. Oceňuji, že autor (s.118) se zajímá i o připomínky svých respondentů, což vykazuje jistou etiku badatelské práce. Literatura by měla být řazena v abecedním pořadí.

Celkově je praktická část zpracována tvůrčím a originálním způsobem. Přináší řadu zajímavých výsledků, které však bohužel nejsou diskutovány s ohledem na poznatky z prací jiných autorů. V celé praktické části není jediný odkaz na existující literaturu, rovněž propojení teoretické a praktické části není příliš dobré. Právě nedotaženou diskuzi výsledků pokládám za nejslabší stránku jinak v mnoha ohledech velmi zdařilé práce.

Dotazy, které by se mohly stát předmětem obhajoby

1. Autor použil v 5. kapitole zkratku PSD, kterou blíže nevysvětlil. (Pravděpodobně se jedná o psychosomatickou dysfunkci?)
2. V zadání práce se hovoří o diskuzi a doporučení do praxe. Výsledky byly v průběhu vyhodnocení okomentovány. Nebylo by od věci je diskutovat v samostatné části diskuze? Mohl by autor podat doporučení pro praxi?

Diplomová práce splňuje základní požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.

NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

velmi dobře

Datum: 11. 8. 2014

Mgr. Dana Brabcová, Ph.D., oponent DP

Dana Brabcová